

Ponašanje i intelektualni razvoj značajno se razlikuju od djeteta do djeteta. Neka se dojenčad razvijaju brže, premda neki obrasci mogu biti obiteljske prirode, pa tako neka djeca kasno progovore ih prohodaju. Faktori okruženja, kao što je nedovoljna stimulacija, mogu usporiti normalan razvoj. Zdravstveni faktori, kao npr. gluhoća, također mogu usporiti razvoj. Premda je razvoj djeteta obično kontinuirani proces, u nekim funkcijama, kao što je npr. govor mogu nastati povremene pauze.

Novorođenče većinu vremena prespava. Ono može jesti, osloboditi disajne putove kašljem i na svaku neugodnost ili smetnju odgovoriti plačem. Od 6. sedmice dojenče može primijetiti predmete koji mu se nalaze u samoj blizini i nasmiješiti se kada mu se govori. Pri sjedanju glava se klima (pada).

Dojenče sa 3 mjeseca se smije na majčin glas, proizvodi zvukove koji počinju ličiti na govor i prati predmet u pokretu. Kod sjedanja glava je stabilna i prati trup. Obuhvaća predmet koji mu se stavi u šaku. Od 6. mjeseca dojenče sjedi uz potporu i okreće se. Mnoga dojenčad može ustati uz držanje i premještati predmet iz ruke u ruku. U toj dobi dojenče brblja igračkama.

Sa 9 mjeseci dojenče čvrsto sjedi i puže, samostalno se diže u uspravan položaj i govori "mama" i "tata". Sa 12 mjeseci dojenče obično hoda kad mu se pruži ruka i govori nekoliko riječi.

Prva godina života: razvojni slijed

Dob

1 mjesec • Prinosi ruke ustima i očima

• Okreće glavu u stranu pri ležanju

na trbuhu

• Prati predmet koji se kreće u luku

na udaljenosti od 15 cm od lica u

središnjoj liniji

• Odgovara na zvučni podražaj

plačem, širenjem ručica ili

smirivanjem

• Može se okretati prema poznatim

zvukovima i glasovima

- Primjećuje poznato lice

3 mjeseca

- Potrbuške diže glavu do 45°

(moguće i 90°)

- Otvara i zatvara šake

- Odupire se pri stavljanja stopala

na ravnu površinu

- Okreće se i dohvaća igračke koje

se ljuljaju

- Prati predmet koji se kreće iznad

lica sa jedne strane na drugu

- Pažljivo promatra lica
- Smiješi se na majčin glas
- Počinje proizvoditi govoru slične

zvukove

5 mjeseci

- Drži glavu kod podizanja
- Okreće se sa trbuha na leđa
- Dosiže predmete
- Prepoznaje ljude na udaljenosti
- Pažljivo sluša ljudske glasove
- Spontano se smije
- Glasno izražava zadovoljstvo

7 mjeseci

- Sjedi bez potpore
- Pri podizanju se na kratko

održi na nogama

- Prebacuje predmet iz ruke u

ruku

- Traži pali predmet
- Odaziva se na svoje ime
- Odgovara kada mu se kaže

"ne"

- Brblja, kombinira samoglasnike

i suglasnike

- Veseli se igri
- Igra se skrivača

9 mjeseci

- Nastoji doseći igračku koja nije

nadohvat

- Protestira ako mu se uzme

igračka

- Puže na rukama i koljenima
- Podiže se samostalno u

uspravan položaj

- govori "mama" ili "tata"

slučajno

12 mjeseci

- Sjeda samostalno iz potrbušnog

položaja

- Hoda samostalno uz

pridržavanje

- Može napraviti jedan ili dva

Koraka bez pridržavanja

- Povremeno kratkotrajno stoji

- Ciljano govori "mama" i "tata"

- Pije iz čaše

- Plješće ručicama i maše "pa-pa"